

מכתבים למערכת הארץ

יא חביבי תל אביב

בתגובה על "לפיד, ראש מדינת תל אביב, מאת אלוף בן ("הארץ", 6.1.)

הצעתו של אלוף בן שיאיר לפיד, "שמוזהה יותר מכול עם תל אביב ותרבותה", יתמודד בבחירות לראשות העיר ויוביל מכיכר רבין את המאבק נגד חברת הגוענים המתימרים להיות נציגיה האותנטיים של "הוזהות היהודית" שנבחרו לשלוט מירושלים, מעלה כי כמה אסור-ציאציות היסטוריות. העיר תל אביב קיבלה את שמה מן הכותר העברי לרומן "אלטנוילאנד" (ארץ עתיקה חדשה), פרי עטו של הרצל (משנת 1902), בתרגומו של נחום סוקולוב. בירושלים שבחזונו השאיר הרצל את "מסגד עומר" במקומו, ואילו מקדשם של היהודים שם הוא "היכל השלום". תרבותה של תל אביב עדיין קרובה יותר לזו של מגיחי הייסוד המעשי להגשמת הרעיון הציוני (ואף של אלה שקדמו להרצל – 24 הגברים ואשה אחת מתנועת ביל"ו, שעלו לארץ ישראל בשנת 1892) מאשר לזו של "הציונות הדתית", שכראש דאגתם הר הבית וליבוי הסכסוך הדתי. כבר היה בהיסטוריה היהודית מי שהתייאש מירושלים: משהבין רבן יוחנן בן זכאי שהקנאים קצרי הראות כבר החריבו אותה והם מקרבים את קצה, הוא הקדים לעזוב אותה, הלך ליכנה והתחיל משם את מפעל השיקום הלאומי (תלמוד בבלי גיטין נו עמ"ב). בניגוד ל"נאמני הר הבית" לא ראה בן זכאי את המקדש כחיוני לקיום האומה, וכשתלמידו רבי יהושע זעק למראה חורבנו "אוי לנו על זה שהוא חרב – מקום שמכפרים בו עונותיהם של ישראל", ניחם אותו: "בני אֵל יִרַע לך, יש לנו כפרה אחת שהיא כמותה, ואיזה? זה גמיל לות חסדים, שנאמר (הושע ו, ו), 'כי חסד חפצתי ולא זבח'" (כך מסו' פר ב"מסכת אבות דרבי נתן").

עד לאחר השגת מטרתה של הציונות היה חלקם של הדתיים בה שולי, ורק אחרי שהיא כבר הושגה הם הציבו את עצמם בראשה. חבל שלפיד עיף כבר בפתיחת המאבק, נסע לנוח כפריו ולא התייצב בראש ההפגנה החשובה בתל אביב שהתקיימה בשבת האחרונה.

שלמה צוקה, ירושלים